

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Den Hollantschen Icarvs

Hazart, Cornelius

T'Antwerpen, M. DC. LXIV.

Sommighe Stucken, Raeckende De Reliqvien Die D. Renesse, Ende
Schvler´

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71360)

13
SOMMIGHE STUCKEN,
RAECKENDE DE
RELIQVIEN
DIE
D. R E N E S S E,
ENDE
S C H V L E R.

Noyt goet ghemaectt en hebben, en
PEENIVS nu wederom over-
gheslaeghen.

D. Renesse en heeft noyt goet ghemaectt / dat
hy onder onse Reliquien hebben betwaert /
het gheklanck der kloeken van Jerusalein, de vee-
ren van den Seraphim, die hem ontvallen zijn als hy ver-
scheen aen Franciscus, de penne vanden Engel Gabriel, ende
den aelstem van Joseph.

Sijne gherupghen waeren / Sacrarium Coloniale :
ende Joannes Bocacius : op 't eerste heb ick gheseyt in
mijn Grondigh Bericht Pag. 9. dat ick dit boeck hadde
doorzelen / ende niet sulckx ghevonden : Nu moet ghy
dan bekennen dat D. Renesse heeft de waerheyt ghe-
spact / ofte ghy moet dit / uyt 't voorszeyde boeck
goet maechen.

Op het tweede hebbe ick met verscheyde redenen /
ende gerupgenissen gheoont dat Joannes Bocacius in
dit stuck de guprhelaet heeft ghespeelt, wat seggt ghy
op

op die redenen/ ende ghetuygenissen?

Gaense vast / ofte niet? soo niet? betwijft het: soo sae? soo bekent dan dat ghy met D. Renesse hier te hoort schiet.

2. Doet ghy goet maecken dat het Placcaet van Brussel, in't welck gheseyt wort/ dat wy beenderen van Simmem, honden, ezels, en swynen booz Reliquien bewaerden/ een waerachtigh placcaet is van de Magistraet: ick hebbe met verscheyden redenen geroont dat neen: Grondigh bericht Pag 16. ende 17. waer van ghy de booz-naemste hebt overgheslaegghen / als te weten dat in't selve ghewaende placcaet te vinden is/eene openbaere leugen / namelijk dat den Paus in het Concilie van Trenten heeft laeten condemnieren de casse van Waure, de casse van S. Antheunis, ende menigh vuldige andere dierghelycke, daer nochtans het Concilie van Trenten seght: de oude HH. Reliquien sullen in de selve eerbiedinghe worden gehouden in de welcke sy te voren geweest zyn; sonder eens mentie te maecken van het afschaffen der boozgaende Reliquien: is dit gheen reden ghenoech om te segghen dat dit placcaet soo wel lieghet in't een als in't ander? wat seght ghy? want ghy en mooght volghens utwe boven-ghemelde Maxime, niet eenighe poinctien uytkippen, en de reste laeten haeren.

3. Soo moet ghy goet maecken/ dat wy noch ontal-lycke soodanige Reliquien, als bozen / bewaeren, want dit hadde ons Renesse te laste ghelept. Siet Grondich Bericht Pag 18.

4. Wat seght ghy op de redenen die ick Pag. 19. stelle tegen dese woorden van Renesse: dat wy verscheyden Reliquien eeren van menschen, die soo men vreesen moet in de helle liggen, ende daer branden, ghelyck Dominicus, ende Franciscus: maect dit eens goet/ met het wederlegghen van mijne antwoorden.

5. Wat seght ghy op de redenen / ende exempelen/ die ick boozstelle Pag. 20. op die woorden van Renesse: Dat wy al mede onder de Reliquien stellen menichre vindinghen, die nootfaeckelyck allanck metter tydt versteen moeten zyn, verteirt, ende vergaen. Wat seght ghy op de

de plaetse *Deuteron. 29. v. 5.* wat van het Manna, ende de Roede van Aaron, die soo vele saren sijn onbedozben ghebleben? wat van de exempelen van de onbedozben lichaemen der heylighen / die ick daer by-bzen-ge?

6. Ghy moet wederlegghen mijne antwoorzen die ick stelle *Pag. 22. en 23.* op die woorden: Wat sekerhey heeft men in't Pausdom van menighe beenderen welke daer voor Reliquien worden ghehouden, ende ghe-eert? dit hebt ghy al oberghe-slaeghen.

7. Hoe maect ghy het met *Baronius Pag. 29.* de welke / al-hoe-wel by seght / dat de historien van sommighe heylighen apocryph sijn / nocht an die heylighen metter daet in de wereldd gheweest sijn; dat hebbe ick ghetoont upt verscheyden plaetsen van sijn Martyrologium, hoe wederleght ghy dit; hoe wederleght ghy mijne argumenten / die ick ghestelt hebbe in *forma Pag. 31.* om te bewijzen / dat het niet en volghet: Sommighe historien van heylighen sijn Apocryph, ergo die heylighen en zyn niet in de wereldd gheweest? Hier moet ghy uw' verstandt nu spannen om die voorszeyde argumenten / niet praet-ghetwys / maer op sijn Philosophys te beantwoorzen / te weten met *Neq. concedo, ofte distinguo.*

8. Ick hebbe bewesen *Pag. 32.* dat het niet en volghet: de Wyfen worden by ons ghehouden booz Coninghen, ende dyp in't ghetal / Ergo de Wyfen sijn versterde heylighen: Ghy praet hier van alleenlyck in't wil / sonder te raecken de ghetuygentissen van *Tertullianus, Hieronymus, Isidorus, Zacharias Chrysopolita, Theophylactus, Hilarius, Ambrosius, Leo, Maximus, Beda, Chrysostomus,* de welke her daer booz houden dat de Wyfen niet alleen Coninghen sijn gheweest / maer oock dyp in't ghetal; hoe wederleght ghy dese *Vaders?* laet ons hoorzen.

9. Soo moet ghy berbedigen de vier Schyftuer-plaetsen die *D. Renesse* by-ghe-bracht heeft / om te schoonen dat Gode eppen-willighe diensten niet en behaghen; ick hebbe upt de epgden bemerkinghen van *uw*en Bybel ghetoont dat men op die plaetsen van

van niet anders en spreekt dan van Afgoderye: dit staet ghy al ober / ende seght / slechts dat de eyghenwillige diensten op die plaetsen voor Afgoderye worden gehouden: dit moest ghy proberen / ende maecten dit of dierghelijck argument:

Al de ghene die spreekt van eygenwillighe diensten / spreekt van afgoderije: De h. Schrift spreekt hier van eygentwillighe diensten: Ergo sy spreekt van afgoderije: Van woort de Maior gheloochent / gelijk ick oock aen D. Renesse hebbe ghedaen: Nu moet ghy de selve proberen.

10. Ghy en seght niet een woort op mijne antwoorden / die ick Pag. 40. gestelt hebbe tegen de plaetse *Isaia* 1. v. 12. 13. 14. daer ick soone dat hier gesproken woort van diensten / die Godt selve ingheset hadde / ende Renesse, selde nochtant vooz als eygenwillige diensten. Hoe sult ghy dit verbedigen?

11. Ghy praet in't wils van de intentie / sonder te wederlegghen de antwoorden / die ick Pag. 40. ende 41. 42. ghestelt hebbe / raeckende de ghebeden / ende vasten der Joden / sijn op *Matth.* 15. 9. ende *Coloff.* 2. 20. dit moest ghy te bozen wederlept hebben / ret ghy quaemt tot u enkel praeten.

12. Ghy hebt ober-gheslaeghen mijn heel vste Capittel / daer ick teghen Renesse bewijse dat het eeren der Reliquien gheen bekersel en is van de bekerkinghe der Heydenen / dit moest ghy ghedaen hebben / ofte andersins ghy en volghet de voetstappen niet van uwe meesters / maer wijcht verte daer af / teghen uwe eygen belofte.

13. Makende de plaetse *Isaia* 26. 19. 20. int de welcke Renesse wilt behoonen dat de vrome int het stof fullen opstaen / berijsen &c. ick hebbe dat gheloochent Pag. 51. ende gheseyt / dat hier gesproken woort vande Bablonische ghevagenisse / dit hebbe ick int nwen eygen Bybel bewesen / op dese plaetse *N.* 1. 15. 22. 37. 54. derwerpt ghy die bemerkinge / of niet wat seght ghy: want ghy hebt dit wederom ober-gheslaeghen.

14. Ick hebbe gheloochent Pag. 52. dat het eeren

der

der Reliquien niet en is uyt den gheloofe/ende heb-
be contracte ghetoot uyt dese woorden: ick geloove
een gemeenschap der Heylighen: dit hebt ghy vergeten
te wederleggghen.

15. Hebbe ick gheseyt *Pag. 51.* dat dese consequen-
tien niet en deughen die Renesse, ende ghy wederom
maecht *Pag. 330.* Sara is begraven, ende men leeft niet datse
ontgraven is: Abraham, Iaac, Jacob zyn begraven, men
leeft niet datmen hare Reliquien eenighe eere aenghedae-
ne heeft: Ick hebbe ghetoot met twee exempelē *Pag.*
53. dat dese argumenten à negatione niet en sluyten/
ghy blijft in ghebreck van dit te beantwoorden.

Item / soo moest ghy wederlept hebben 'r ghene
ick diesaengaende probeere tegen D. Schuler in mijne
saemen-sprake. *Pag. 69. 70.*

16. En hebt ghy niet goet ghemaect / datmen
uyt de wepgheringhe van de eere / die van Lystren
wildē bewijsen aen Paulus, en Barnabas, kan beslu-
ten dat de eere der Reliquien verboden is / siet mijn
Grondich bericht *Pag. 55.* ende be-antwoordt dat. Als
oock 'r ghene ick segghe *Pag. 56.* van het moyselen
der kopere slanghe. Dit is mede in utwe penne ghe-
bleben.

17. Hebt ghy overgheslaegghen het heel dispuet /
't welck ick hebbe met D. Schuler *Pag. 60. 61. &c.* aen-
gaende / de cracht der Reliquien, dit moest ghy opghe-
nomen hebben vooz D. Schuler, want hy is in ghe-
breck ghebleben.

18. Ghy praet veelsins van de kracht der Reli-
quien *Pag. 390 & segg.* Ghy moest te vooren ghelesen
hebben mijn *Pag. 58. 59. tot 63.* daer ick dit handele
teghen Schuler; leest dat nu / ende wederleggghet.

19. Wat seght ghy oock op't ghene ick voozstelle
Pag. 83. aengaende het raeken van de beenderen Eli-
sei, den vooz van het kleedt Christi. &c. want dit hebt
ghy mede overgheslaegghen / ende enkelijck vooz ghe-
gaen in utwe phantastien / sonder aen te sien wat ick
segghe.

20. Soo hebt ghy oock gheleest met het verhael
van Joannes Tetzehus *Pag. 355.* ghy moest eerst weder-
lept

lept hebben 'tghene ick hier op segghe in mijne Aenmerckingen tegen Petrus Cabeljau Pag. 283. ende dat niet wederom op het papier stellen / 'twelck van my was te niet ghedaen.

21. Ghy en seght niets op die woorden van den H. Gregor. Nazianzenus orat. 3. in Iulian. in mijn Tractaet van de Reliquien Pag. 14. De druppelen des bloedts alleen, vande lichaemen der heyligen, vermogen soo veel als de lichaemen selve.

22. Hoe sulc ghy't maecken met de woorden van Theodoretus Serm. 8. de martyrib. Pag. 15. Als de lichaemen der Heyligen, &c.

23. Aengaende de woorden Hieronymi die ghy boozstelt Pag. 404. daer hebt ghy wederom ghedaen naet ghewoonte / te weten / de selve euckelijck boozstellen / sonder te wederlegghen / al het ghene dat ick dieaengaende betwefen hebbe in mijne Aenmerckingen teghen Cabeljau van Pag. 231. tot 348. leght eerst dit werck af / en spreckt dan.

OVER-GHESLAGHEN STUCKEN

AENGAENDE

Het Vaghevier.

Hier zijt ghy gantschelijck 'eynden aeffen ghevaecht / want u schijft en heeft niet meer schijn van eenighe wederlegghinge van mijn Vaghevier, dan of ghy ghegaept hadde tegen een oven: want hier gaet ghy soo losselijck boozt / als ick mijn leven schijver gesien hebbe: ghy maecht professie van my te wederleggen, en in dertijt ghy verandert mijne orden van onder tot boven; ghy neemt op / 'tghene ghy elders hebt ghevonden gheroert van Chamier, Chemnitius, &c. ende ghy laet achter / daer ghy neegheng in eenigh boeck vers op ghevonden en hebt / dit wederleggen: jae is dit antwoorden volghens utweeygen maxime boven verhaelt: te weten / dat de ge-
ue

ne die niet op alles en antwoozdt / geenfing en antwoozdt / ick sal u dan de stucken boozlegghen die ghy schuldigh ghebleven zyt.

1. Ghy en hebt niet gheantwoozdt op dit argument *Pag. 4.* ende *5.* van mijn Vaghevyer.

2. Ghene / volgens de maximen van de Scherfz meerde / niet en kan betwefen worden upt de Schrif- tuere / en is niet gheloofbaer?

Upt de Schrif- tuere en kan niet betwefen worden dat den schoot van Abraham, daer Lazarus was / den hemel is?

Ergo t'en is niet gheloofbaer dat den schoot van Abraham den hemel is.

T'en is de helle self niet / ergo een derde plaerse.

De Schrif- tuere *Matth. 8. 11.* die ghy tot u boozdeel sour konnen bybrengghen ende van uwen Bybel wort aenghetwefen / hebbe ick daer mede getoont niet ter saeke te doen / ende ghy hebt dit obergheflaegen / soo blijft ghy schuldigh dit te beantwoozden in goede sozme.

Van de vertroostinghe Lazari, die ghy aentraecht *Pag. 425.* hebbe ick *Pag. 130.* getoont / dat hy wel kost vertroost worden / alhoewel hy in den hemel niet en was, want oock yemant die in pijn is / kan gherust zyn / ende vertroost worden / hoe veel te meer die in geen pijn en is / dat hebbe ick getoont upt uwe ghe- naemde Martelaers-boeck / wat seght ghy hier op?

Ghy roept alleenlyck upt / *Pag. 447.* o Rampfalghe ruste! ten is hier mer geen roepen te doen / beantwoozdt mijne redenen.

2. Waer hebt ghy ghelesen / dat Enoch is van Godt wech- genomen in't Parady, dat is in den hemel soo gy seght *Pag. 408.* ick hebbe u betwefen dat dooz't para- dy's hier niet en kan den hemel verstaen worden / om dat Enoch noch niet ghestorven en is / soo Schrif- tuere seght *Pag. 9.* dit blijft ghy schuldigh te wederleggen: als oock het gene Paulus seght *Heb. 11. 16.* van Abra- ham, Isaac, en Jacob. Item van de Daders des ouden testaments in't gemeen *Heb. 11. 40.*

3. Hoe wederleght ghy't gene ick *Pag. 10.* segghe van

van ghebangentiſſe daer de geeften in beuaert wien-
den? wat ſeght ghy van het Grteckx woordken
επιβορω, mer't welck ick bewijſe Pag. 11. dat de op-
wooppinge van ulwen Bybel niet baſt en gaet/ ſeggen-
de / dat het woordt *predicken* altyt ſiet in het woordt Godts
op de noodinghe tot het gheloof, ende bekeeringhe? dit
blijft ghy wederom ſchuldig.

Want te ſegghen/ ſoo ghy doet Pag. 430. Andradius,
of Mendoza ontkennen dat uyt deſe plaetſe het voorburgh
der VADEREN kan bewezen worden, dat is niet gheſeyt:
Ghy moeſt te vozen mijne bewijſen te niere doen/en
dan tot oberbloet/ ofte roemate/ ſeggen/ oock Andra-
dius, en Mendoza &c. zijn van gevoelen dat men hier
niet en ſpreect van een boozburgh. Doch / t'is n
ghenoegh dat ghy alles ſmijt op't papier ſonder o-
den/ en ſonder aen te ſien mijne argumenten.

4. En hebt ghy niet beantwoorde mijne pzeuben
Pag. 13. daer ick toone dat door den kyl daer gheen waer
is &c. Zach. 9. v. 11. niet kan verſtaen worden noch
het ghewelt des duyvels, noch de helle ſelf / wat ſeght
ghy op die pzeuben? want die Schriſtuer-plaetſen
die ghy boozſtelt Pag. 423. daer gheſeyt wordt dat wy
dienſt knechten der ſonde ſijn ende gheſtelt onder de macht
der duyſterniſſe &c. die en pzoeren niet meer / alſ't
gene ulwen Bijbel ſeght van't gheweldt des duyvels, die
hebbe ick wederlept / wat ſtelt ghy hier tegen?

5. Waer is ghebleven mijn vyfde bewijſ / welck
ick trecke Pag. 18. uyt *Matth. 12. 40.* daer ick thoone
dat Chriſtus dry daghen moeſt weſen in't herte der
aerden / ghelijck Jonas in den buyck der walbiſch
waer uyt ick bewijſe / dat hy geſtorven zijnde naer
de ziele is gheweest in eene derde plaetſe behalven
den hemel, ende de helle. Dit blijft ghy my ſchuldig
te wederlegghen.

6. Waer blijft mijn ſefde bewijſ Pag. 19. uyt *Ephes.*
4. 9. 10. daer ick bewijſe dat de nederſte deelen der aer-
d-n, daer Paulus ſeght dat Chriſtus ghedaelt is / niet en
kan weſen het graf, ſoo Beza wilt / noch het nederſte
deel des wereldts, ſoo Marloratus, ende den Dortſchen
Bijbel begeeren / maer eene derde plaetſe behalven
den

den hemel/ ende de helle.

7. Ick hebbe in mijn Tractaet van't Dagebper/ niet ghesproken van't bugghen der kinten van de ghene die onder de aerde zyn/ soo Paulus seght *Philip. 2.* 10. maer van de dancksegghinge ende lof die eenighe schepselen onder de aerde Gode toeriepen *Apo. 5. 3. 13.* ick hebbe ghe-toont dat dit niet en kan verstaen worden/ noch van de dooden in 't graf/ noch van de levenloose/ ofte onredelijcke schepselen/ noch van de verdoemde/ noch van de heplighen in den hemel/ verholghens van eenighe andere: dit moest ghy pertinentelijck wederlept hebben van woordt tot woort/ eer ghy liept tot de argumenten van andere antheurs/ heel verscheyden bande mijne.

8. Wat seght ghy op alle mijne bewijfen in het besonder/ die ick boozstelle in het 2. Cap. van't 1. deel, ende met de welke ick verhoone dat de tijdelijcke straffe noch oberblijft naer de vergevinghe der sonde/ dit hebbe ick bewesen in David 2. *Reg. 12.* ende ghe-toont dat het sterben van sijn kindt/ gheene waerschoonwinge en is gheweest ghelijck ghy-lieden wilt hebbe/ maer oprechtelijck eene straffe/ hier van hebbe ick boozders noch vier bewijfe upt de Schrifsture/ ende daer upt beslotē/ volghens de rede/ dat aen de rechtbeerdicheyt Gods niet boldaen en is / soo lauck tijdelijcke straffe niet volbracht is/ oversulcx indien de selve in dit leven niet volbracht wert/ dat dit naer de doot moet gheschieden: Wat seght gy op die reden?

9. Ghy praet al boort *Pag. 515.* dat het bloedt Christi ons reynicht van alle sonden, ende ghy laet mijne antwoorden haeren / die ick hier teghen ghestelt hebbe *Pag. 338. 339.* is dit wederom niet praeren in't wildt/ in de plaerse van wederleggen?

10. Ick hebbe in't lauck ende breedt bewesen/ *Cap. 3.* datter sonden zyn/ die upt haere natuere niet doodelijck zyn / en daer-en-tusschen ghy en seght anders niet *Pag. 515.* als dat alle sonden in haere natuere dood'lijck zyn, ende de eeuwighe straffe verdienende ende gy sent in't Chamier, dits niet ghenoech / want Chamier en heeft mijne Schrifstuer-plaetsen niet wederlept

derlept in die foyme / ghelijck ick-se hebbe opghenomen / dat stont u toe te doen ; Wat seght ghy dan vande splinter *Matth. 7.* Wat van een poel woort *Matth. 12* van 't welck men wel rekeninghe sal gheben / maer daerom niet berdoemt worden / de wyle het wat anders is / rekeninghe te gheven , ende veroordeelt te worden. Wat seght ghy vande mugghe *Matth 23.* Wat vande plaetse *Jacobi 1. 14. 15.*

11. Ghy moest de Schifstuer-plaetsen goet maken met de welke ghy lieden wilt bewijfen dat alle sonden doodelijck zijn / ende die tek ten vollen wederlept hebbe van pag 59. tot 74. ende alsoo soude ghy nwen Chamier , ende andere moeren verdrighen hebben. De wyle ghy dit niet en doet / soo blijft / dat alle de sonden niet doodelijck zijn / ende ghy blijft in ghebreck van wederlegghinghen.

12. Wat seght ghy op *2. Timoth. 1. v. 16. 18.* heeft Paulus vooz den dooden Onesiphorus ghebeden oft niet ? hoe wederlegt ghy mijne redenen die ick dies aengaende stelle pag. 79 Want dit en hebt ghy niet eens aengheroert.

13. Menghesten dat ghy loochent dat de boecken der Machabeen Schifsture zijn / ghy moest te voren wederlegghen 'ghene ick bewijse pag. 83. upt den H. Paulus *Heb. 11.* En dit ghedaen wesende / komen tot de Aurchentz die contrarie leeren / soo ghy seght.

14. Ghy moet weder-legghen mijn eerste bewijs van het vijfde Capittel Pag 87. ende is de plaetse ghetrocken upt *P. Cor. 3. v. 12. 13. 14. 15.* Want al wat ghy hier van praet pag. 497. tot 500. en gaet in niet aen. 1. Ick hebbe gherhoont dat Paulus hier spreekt van 't ander leuen ; wat seght ghy hier op ? 2. Ick hebbe gheseydt pag. 90. dattet niet aenghelegghen is dat men dooz de hontw- lieden / de leeraers berstaet / waer upt niet en volght / dat alleen de Leeraers der Kercke in't vagevyer souden comen. ghelijck ghy seght pag 499 want upt de selve plaetse / bolghens u besuip / sond' moeren mede besloren worden / dat de Leeraers alleen sullen vervolghinghe lyden / want nwen Bijbel berstaet dooz het vyer , de vervolghinghe , siet oft dit vast gaet.

gaet. 3. hebbe ick pag. 91. ghehoont dat Paulus dooz den dagh niet en verstaet den teghenwoordighen tijdt, wat seght ghy op mijne Schriften / die ick tot bebesinghe booz-stelle? ghy seght alleen dat het beter is hier dooz te verstaen oft in't ghemeyn het verloop des tijdes, oft in't besonder den tijdt der besoeckinghe, is dit wederlegghen de redenen van den ghenen daer men teghen schryft? 4. heb ick met bestandighe redenen ghetrocken upt nwen eyghen Bijbel/ghehoont dat dooz het vyer, noch het vyer des H. Gheests, noch der vervolghinghe kan verstaen worden / wat seght ghy hier op? 5. Ick hebbe pag. 95. ghehoont dat al-hoe-wel de Vaders eenighe Schrifuren / sae schier heele boecken gheestelijcker-wijse verklaren (ghelijck ghy booz-gheeft pag. 47. dat sy mede doen op dese plaetse) dat sy eben wel daerom niet en verwerpen den letterlijcken sin der selve/wat seght ghy hier op?

15. Ghy zijt my schuldigh ghebleven de plaetse *Math. 5. 25. ende Luc. 12. 58.* die ick booz-stelle pag. 96. Ick hebbe upt Schrifure behoont 1. dat Christus daer spreekt van eene ghebanghenisse in't ander leven / wat seght ghy hier van? 2. hebbe ick behoont dat hy niet en spreekt vande helle / om dat hy spreekt van eene ghebanghenisse naer dit leven / daer verlossinghe is: wat hebt ghy hier teghen? 3. hebbe ick pag. 201. de opwerpinghe die ghy boozstelt pag. 492. beantwoozdt / hoe wederleght ghy dese antwoozde?

16. Ghy zijt my schuldigh ghebleven het heel selde Capittel van pag. 106. tot 123. het eerste Deel, daer ick (upt de eyghen fondamenten van Calvijn, ende verbolghens vande Gherefozmeerde die dies-aengaende 't selve leeren met hem) bewijse / datter moet een derde plaetse zijn naer dit leven om ghesuybert te worden/oft dat ander sijn niemandt vande Gherefozmeerde en kan saligh worden; dit moet ghy van stuck tot stuck wederlegghen: hier sal het machtigh happen / want ghy en hebt selfs niet een woozdt op mijne redenen konnen praeten / ick late staen dat ghy-se allegaer in't besonder ghelijck ghy ghehouden

den zijt / volghens utwe eyghen Maxime, sonder wederlegghen.

17. Aengaende de bewijfen die ghy boozstelt upt de Schrift teghen het Daghebber / heb ick beantwoordt van pag 123. tot 145. wat seght ghy van mijne antwoorden? want ghy hebt die over-gheslagghen/ende alleentijck wederom ghepraet ghelijck utwe Meesters/sonder de selve te wederleggen. 1. Wat seght ghy van bande antwoorde op Eccles 11. 3. Inde plaetse daer den boom valt daer sal hy wesen. Wat seght ghy 1. Luc 16. 22. Hier maecht-men maer mentse van twee plaeften / ergo daer en is gheen-derde plaetse; ick hebbe ghehoont dat hier upt niet en volght datter gheen derde plaetse en is.

18. Wat seght ghy van de denghden die den moordenacert heeft gheoeffent aen't kruys / ende van my upt Schysure bewesen zyn pag 123. ende wat op de slot-reden die ick daer upt trecke; want al wat ghy praet van den moordenacert pag. 438 ende 439. en raecht mijne preuben oft bewijfen niet.

19. Waer blijven de twee Schysuere-plaetsen Sap 3. 1. ende Eccles 38. 24. van u eyghen volck by-ghebracht om't daghebber te bestrijden / ende van my wederlepdt/van pag. 128. tot 131. want ghy wilde een wederlegghinghe maken van mijne Schysuren / soo u onschilt mede-bringht / soo most ghy volghens utwe eyghen Regelen alles op-nemen/ende niet hier en daer wat upt kippen.

20. Ick hebbe pag. 131. wederlepdt de plaetse Pauli 2. Corinth 5. 1. en ghehoont dat-se niet en strijdt teghen het Daghebber/dat hebbe ick 1. bewesen upt de verbalschinghe van uwen text/waerom en hebt ghy den selven niet ghedefendert? want 'tghene ghy seght pag. 444 dat Paulus spreekt van upt het lichaem upt te woonen / ende by den Heere in te woonen/daer mede en maecht ghy uwen text niet goet/want Paulus en seght niet dat wy soo by den Heere sullen in-woonen / soo haest als wy upt het lichaem sullen woonen/ghelijck uwen Bijbel dit verclaert/maer by ghebruyckt alleen het woorden Als, ende niet soo haest,

haest, ghy moet ten minsten uwen Bijbel verbedi-
ghen.

21. Wengaende de plaetse *Apoc. 14. 13.* Saligh zijn de dooden die in den Heere sterven, &c. Hier op en seght ghy anders niet *pag. 412.* als Hier werdt den vromen, die in den Heere sterven, de saligheydt toe-ghewesen, in't Vaghevyer en is gheen saligheyde; ick hebbe u contrarie gherhoont *pag. 126.* Wat seght ghy hier op? hem wordt ruste toegheschreven / maer in't Vaghevyer is moeyte ende arbeide, ick hebbe dit beantwoort *pag. 127.* waer blijft uwe wederlegghinghe?

22. Wat seght ghy op de thien ghetupghenissen banden *H. Augustinus van my voorgestelt van pag. 145.* tot 159. Hoe wederleght ghy 't ghene hy seyd *lib. 2. de Gen. cap. 10.* datter nae dit leven een vyer der suyveringe is / ende een vyer vande eeuwighe straffe. Item *Hom. 16. ex quinquag.* datter nae dit leven / een vyer is dat eeuwig is / ende een ander dat niet eeuwig en is / dooz welck sommighe sielen sullen passeren ter oorsake vande lichte sonden? &c. Item *Lib. 21. de Civ. cap. 16.* daer hy onderscheyde maect tusschen de eeuwighe pijnen, ende de tormenten des Vaghevyers. Item *Ep. 64.* daer hy seght / dat de offerhanden de gheesten der oberlebenen waerlijck helpen. Item *Lib. 9. Conf. cap. 13.* daer hy een langh ghebedt doet vooz sijne oberledene moeder / ende de Priesters bidt dat sy aen den Antaer sijne moeder *Monica,* ende sijnen vader *Patricius* souden ghedachtigh wesen / op dat sy beyde mochten in vrede wesen / Wat seght ghy op al dit? Ghy en moet niet segghen / den eenen Vader seght dit / den anderen dat; antwoort op 't ghene men u bzaeght / namelijk oft *Augustinus* is van gheboelen gheweest / datter een Daghevyer is? meyt ghy neen? wederleght ghy dan sijne ghetupghenissen / ende mijnre redentinghen die ick daer oberghemaect hebbe van *pag. 154. tot 156.* Meynt ghy dat sae? beken het dan openlijck / en 't sal vooz ons soo veel ghewonnen zijn / dat my *Augustinus* van onsen kant hebben die *Schrijsuren* vooz bzaeght vooz 't Daghevyer / ende dupsentmael beter de *Schrijsure* ver-
stont

stont als Calvijn, ende syne discipelen. Doch inden ghy niet utwen Calvijn Augustinum wilt doen passeren booz een man die niet den reghel vande Schrifure, maer de gheneghentheydt der nature ghevolght heeft/soo wederleght dan mijne antwoorzen hier teghen ghestelt pag 157. tot 159.

23. Aenghesien dat ghy boozgheeft utwe stucken te willen bethoonen upt de Oudt-baders / soo wederleght dan de Oudt-baders van alle eentwen by my ghecreert : seght ons / hoe ghy verstaet dese woorden van Eusebius, dat de ghene die in de offerhande der overledenen ghedachtigh is groote ruste verwerft aen de selve ? Item de woorden van Arnobius: In onse vergaderinghen wordt verghiffenisse ghevraecht voor de dooden &c. Siet de reste in mijn Tractaet.

24. Ghy moet noch beantwoorzen dese vraghe van my boozghestelt pag 144. waer zijn de sielen gheweest van Lazarus, Tabitha, Euryches, ende andere die bande doodt zijn berweckt gheweest ? en seght niet inde handen Godts, want dan sal men u wederom vraghen / op wat plaetse waren sy / als in de handen Godts waren ? want sy moesten op eenighe plaetsen zijn. En seght niet/dat sy inden hemel, oft in de helle, oft in 't graf waren/want dat heb ick wederlept ; En seght oock niet / s'en zijn in 't baghebyer niet gheweest/ick vercypche alleen dat ghy my seght op wat plaetse dat se gheweest zijn.

Ten laetsten / waerom en verbedicht ghy niet de Schrifstuer-plaetse die van utw' eyghen Leerers te gheen ons in-ghebracht worden om te thoonen dat'er gheen Daghebyer en is / welke Schrifsturen ick te niere ghedaen hebbe van pag. 113. tot 143. daer zyt ghy noch seshien stucken te kozt gheschoten.

OVER GHESLAGHEN STVCKEN

AENGAENDE

Het aenroepen, ende eeren der Heylighen.

Hier hebt ghy Peeni, noch soo veel te betalen / dat ick niet en wylffele/oft ghy sult moeten de voetstappen

stappen volgen van D. Hulsius / en banqueroute spelen. Leest mijn Brieven teghen den boozsejden Hulsius, als oock een kleyn schriftje / genoemt Muylbant. daer sult gy oder de dertich stucken vinden / die my D. Hulsius, raeckende alleen de materie vande Wetenschap der Heylighen, is schuldich gheleben / gy hebt dese schult op u genomen / soo gy seght in uwe Dedicatie; maer gy en hebtse noch niet betaelt / want ick en kan niet binden / dat ghy een van die dertich stucken hebt aengeraeckt. Wel aen / op dat ghy uwe eygen wet / ende Maxime onderhout / ghy sult my dit altremael moeten betalen / of wel bekennen / dat ghy in t' geheel niet en kont antwoorden, ende vervolgens niet antwoorden.

Behalven dit / soo en hebt ghy niet gheantwoort op de bemerckinghe van uwen Bybel op *Coloss. 2. 18. n. 70.* die ick boozstelle pag. 108. ende is dese: Dese dient der Enghelen sochten sommighe uyt de Platonische Philosophie in te voeren, in de ghemeynten van Phrygien, ghelijck eenighe oude schrijvers getuyghen. Sommighe van die oude schrybers heb ick daer booz gestelt om te toonen dat de Platonische Schole leerde / dat de Engelen mindere Goden waren / ende booz sulckx moesten ghedient worden / om hier uyt te besuyten dater een groote onghelijckheyt is / tuschen onsen dienst der Enghelen / ende den haren / vanden welcken den H. Paulus spreekt / volgens de bekenentisse van uwen Bybel: op die bemerckinghe van uwen Bybel / ende die Oudt-vaders hebt ghy ghesweghen.

2. Wat seght ghy op mijn argument gherocken uyt Numeror. 22. van Balaam: was het eenen Enghel / of niet die hem verscheen: heeft hy hem ge-eert / of te niet: ghy seght wel ja: maer ghy hebt Ribera besloghen / als of hy Balaam daerom Godloos hadde ghe-normt / om dat hy eerbiedigheyt aen den Engel hadde betwefen / of soo ghy dat seght uyt u selven / soo heb ick u beroont / dat / hoe Godloos Balaam mocht ghelweest sijn / dat even wel de eere / die hy den Engel / wel werende dat het een Enghel was / heeft betwefen / goet / ende prijsbaer was; hier op en hebt ghy niet gheantwoort.

3. Op *Iudic. 13.* hebbe ick gheseyt *Pag. 127.* dat de Persoon die aen Manue sich vertoonde/niet aen sich/maer aen Godt Sacrificie wilde ghedaen hebben/ende hier upt besloten dat hy noch Godt / noch de Sone Godts was: op dese reden blijft ghy wederom stom.

4. Ghy en seght niet een siet op de redenen/die ick trecke upt *Apoc. 5. 8. Pag. 23.*

5. Ick hebbe verschapden redenen boozgheselt *Pag. 63.* aengaende den Enghel / die Jacob aenreep: om te toonen dat het een gheschapen Engel geweest is/ ghy laet alle die redenen vaeren.

6. Ghy en verbedicht niet de Schzifturen van *Dierick Haemer* namelijk upt. *1. Tim. 1. v. 17.* ende *Isaie 42. v. 8.* mihi *pag. 136.* ende *137.* daer gy nochtans wilt dat ick soude verbedigen alle de argumenten van onse autheuren / ghelyck ick hier naer sal doen.

Opndelijck/ soo moet gy u verschoonen van meer als veertigh soo leugenen/ als bedriegherijen/die gy deurgaens in uw' Boeck hebt begaen / ende van my / in t'volgende sullen aenghetwefen worden / in het besonder: junners gy blijft my schuldich ontrent t'achenticke stucken/die ghy onbeantwoort ghelaten hebt. Diet eens / *Daniel Peeni*, in wat erue vrodde/ende werre-garen / dat ghy u selven gesteken hebt: ende dat ick u met recht den naeme geve vanden *Hollandtschen Icarus*, die sijne swackhepdt niet kennende/ soo hoch is gheblagen / dat sijne vleugelskens sijn komen te smilten / ende hy/ och arm ! is gevallen in eenen af-gront / daer booz hem gheen uptkomen en is. Ick sal dan sien / (de wijle ghy *insuffisant* zijt) oft de Heeren *Professours* van *Leyden*, die met de *ap' p'zobatie* van *uwten Boeck* / booz u bozge gebleven sijn/ booz u konnen voldoen.